

BARN- OCH UNGDOMSPOLITISKT PROGRAM FÖR JOMALA KOMMUN

Antaget av kommunfullmäktige den 10 april 2007, § 24

I enlighet med FN:s barnkonvention ska Jomala kommun verka för att alla barn och ungdomar får så gynnsamma uppväxtvillkor som möjligt; emotionellt, socialt och kulturellt. Självklart är det föräldrarna som har huvudansvaret. Men även kommunen genom barnomsorg, skola, fritidsnämnd och sociala sektor har ansvar för barns och ungdomars utvecklingsmöjligheter och framtid.

Det barn- och ungdomspolitiska programmet för Jomala kommun har antagit följande målsättningar:

- Jomala kommun ska eftersträva att ge varje barn möjlighet att utvecklas efter sina intressen och förutsättningar.
- Frågor som berör barn ska särskilt uppmärksammas i den kommunala verksamheten.
- Kommunalt arbete som berör barn och ungdom ska kännetecknas av respekt för barns och ungdomars åsikter, utgå från demokratiska värderingar och präglas av såväl kunskap, engagemang och helhetstänkande som respekt för varje barns integritet.

Sammanfattningsvis innebär detta att alla kommunala invånare och anställda som i sitt dagliga liv kommer i kontakt med barn och ungdom bör reflektera över sitt förhållningssätt till dessa, ständigt utveckla sin respekt och lyhördhet och därtill sitt odiskutabla ansvar som vuxen.

Enligt Barnkonventionens artikel 12 har barn rätt att bli hörda i alla frågor som rör barnet, varvid barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad. Att försäkra sig om att barn uttrycker sig och bildar åsikter är däremot inte detsamma som att vuxna ska lämna sitt övergripande vuxenansvar till förmån barnets subjektiva vilja.

Eftersom föräldrarna bär huvudansvaret för sina barn i alla lägen bör kommunalt anställda och myndigheter som i sin verksamhet har kontakt med barn samarbeta med barnens föräldrar, lyssna på deras åsikter och därtill informera dem om allt väsentligt som berör barnet. Personer med utbildning inom områden som berör barn och ungdom bör stå till föräldrarnas förfogande och ge vägledning och rådgivning i frågor som berör deras barn.

För att förverkliga samarbetet mellan hemmen och kommunala organ bör varje instans erbjuda möten i form av träffar inför barns start i dagvård och därefter erbjuda återkommande utvecklingssamtal under hela dagvårds- och skoltiden. Forumen bör ha tydliga målsättningar och frågeställningar och sträva efter ett ömsesidigt samspel där barnens behov sätts i fokus.

Barn i riskzonen bör uppmärksammas och ges förutsättningar att utvecklas på bästa sätt. Samarbetet mellan föräldrar, barndagvård, skola och sociala myndigheter bör vara intimt och regelbundet. Föräldrarna ska ha tillgång till stöd, och myndigheter bör försäkra sig om att barnet har en oberoende part att vända sig till. Barns behov ska uppmärksammas brådskande och

insatserna bör komma i ett så tidigt skede som möjligt. Utgångspunkterna för barn och ungdomars utveckling bör vara att varje barn ska känna sig sedd, viktig och behövd. Alla barn ska känna att de har någon att vända sig till och att de blir respekterade för de åsikter, tankar, känslor, förhoppningar och rädslor som de har.

Genom enkäter som BAUP-gruppen delat ut till barn och unga i Jomala framkommer att de flesta kände förtroende för sina föräldrar, och tyckte även att de kunde vända sig till andra vuxna. De upplevde både skolgång och fritid som meningsfull och innehållsrik. Ett antal barn kände dock att de inte har någon att vända sig till med sina tankar. Bland de som inte har någon vuxen att vända sig till i hemmet fanns de som inte heller tyckte att de har förtroende för andra vuxna, och de upplevde varken skolgång eller fritiden särskilt meningsfull eller innehållsrik. Slutsatsen av detta är att det är av största vikt att varje barn känner att de har ett personligt stöd i en närstående vuxen, då detta kommer att avgöra deras subjektiva livsupplevelse, samt deras utvecklingsmöjligheter och initiativförmåga.

Kommunen bör därför lägga särskild vikt vid lämpliga åtgärder att nå barn och unga som inte självständigt tar initiativ till kontakt eller verksamhet. Målsättningen bör vara att varje barn i kommunen ska få hjälp och stöd att hitta minst en vuxen som de kan samtala med, och en konstruktiv hobby som de kan utvecklas av. Genom att satsa på barn i riskzonen så tidigt som möjligt kan kommunen åtminstone delvis förebygga mobbning, missbruk av droger och alkohol, skadegörelse och kostsamma barnskyddsåtgärder.

Förutom detta bör barns behov tydligt lyftas fram i alla frågor som rör områdesarkitektur, vägplanering och bostäder. Kort sagt ska barn- och ungdomsperspektivet vägas in i alla kommunala frågor, och varje kommunalt beslut ska granskas med barnperspektivet för ögonen.

Ungdomar deltar för övrigt gärna i beslutsfattande, men uppskattar konkreta frågeställningar och överskådliga lösningar.

I fråga om barns och ungdomars initiativ till kommunala nämnder bör det slås fast att deras initiativ måste behandlas brådskande. Nämnderna bör antingen reservera medel i budgeten eller möjliggöra omdisponering. Det ska tas särskild hänsyn till att barns tidsupplevelse skiljer sig från vuxnas, och att deras möjliga tidsintervall för att vänta på en konkret respons är kortare än för vuxna. Att barn känner sig beaktade i de politiska organen är av största vikt för deras egen självbild och syn på sin roll i samhället.

Konkreta förslag:

- Kommunen bygger fler gång- och cykelbanor.
- Kommunen låter fortsättningsvis ungdomsgården på Berghyddan utvecklas i samarbete med ungdomarna.
- Kommunen bör se över sitt utbud av fritidssysselsättningar och rikta särskild uppmärksamhet mot barn och unga i riskzonen. Exempelvis tjej- och killgruppsverksamheten bör utvecklas inom kommunen.

SLUTORD

I den barn- och ungdomspolitiska arbetsgruppen (BAUP) har ordförande Cecilia Dahlström, sekreterare Linn Dahlblom, samt medlemmarna Annika Sjöholm, Robert Mann och Kaj Backas arbetat för att lyfta fram barn- och ungdomsperspektivet i kommunala sammanhang.

Förutom arbetsgruppens medlemmar har barn och ungdomar i åldern 9-15 bidragit med åsikter och tankar i sammanlagt 150 enkäter.

Sedan frågan om ett barn- och ungdomspolitiskt program sträcker sig över alla kommunala verksamheter och beslutsfattande organ har gruppen varit tvungen att sålla bort många viktiga frågeställningar för att koncentrera sig på ett fåtal. I princip kunde slutsatsen av arbetet med det barn- och ungdomspolitiska programmet sammanfattas så här:

Varje beslutsfattande organ bör granska varje fråga med ett barnperspektiv för ögonen. Att se till att barns bästa beaktas är en viktig uppgift för varje beslutsfattare och tjänsteman. Att lyssna på och beakta barn och ungdomar som viktiga tillgångar är vuxnas ansvar.

Den barn- och ungdomspolitiska arbetsgruppen har uppfattningen att barn och unga i allmänhet gärna bidrar med sina tankar och åsikter i saker som berör dem. Jomala kommun har utbildad personal som har stora kunskaper i kommunikationen mellan barn och vuxna. Kommunala beslutsfattare har stort intresse för barns bästa. Arbetsgruppens slutsats är därmed att Barnkonventionen i stort sett är implementerad i den kommunala verksamheten, men att det alltid går att bli bättre!

Att detta program överensstämmer med kommunfullmäktiges beslut intygas.

Jomala den 12 april 2007

Harry Jansson

Kommundirektör